

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 18C/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120205411
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Kvasnicová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3120205411.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou Mgr. Lenkou Kvasnicovou v právnej veci žalobcov 1) Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, U. a 2) Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, U., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Danica Birošová, s. r. o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, IČO 36837857, proti žalovanému Blackside, a. s., so sídlom Plynárska 7/A, Bratislava, IČO 48191515, zastúpenému AK Herceg, s. r. o., so sídlom Košická 56, Bratislava, IČO 35890240, o určenie neexistencie záložného práva a iné takto

rozhodol:

I. U r č u j e sa, že záložné právo zriadené zmluvou o zriadení záložného práva č. P XXX/XX zo dňa 24.06.1996 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom U., katastrálnym odborom pre k. ú. U., a to k rodinnému domu súp. č. XXX postavenému na parcele registra C, parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 107 m², k pozemku parcela registra C, parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 107 m² a k pozemku parcela registra C, parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 172 m², n e e x i s t u j e.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1), 2) sa podanou žalobou domáhali určenia, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 24.06.1996, určenia, že záložné právo zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 24.06.1996 tu nie je a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnili tým, že I. H. a manželom I. H. uzavreli dňa XX.XX.XXXX so G. G., a. s., úverovú zmluvu č. XXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 eur). Pohľadávka banky bola zabezpečená ako ručením tretích osôb tak aj zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. P 190/96 zo dňa 24.06.1996 uzavretou medzi bankou a žalobcami ako záložcami. Poznamenali, že dňa 03.07.2020 im bola doručená zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 01.04.2019 medzi postupcom Silverside, a. s., a žalovaným. Dňa 18.02.1999 vydal Okresný súd Trenčín platobný rozkaz č. k. 16Cb/439/98-13, ktorým uložil povinnosť dlžníkom a ručiteľom zaplatiť veriteľovi sumu 867.610,- Sk (28.799,38 eur) s príslušenstvom. Žalobcovia ďalej uviedli, že dňa 10.06.2020 ich navštívil zástupca žalovaného za účelom uspokojenia pohľadávky, pričom v tom čase musel vedieť, že záložné právo je v zmysle Obchodného zákonníka premlčané, a teda nie je možné pristúpiť k výkonu záložného práva. Preto uplatnili dňa 09.07.2020 námietku premlčania pohľadávky ako aj námietku premlčania výkonu záložného práva. Vyjadrili názor, že záložné právo je premlčané, a preto ho nie je možné vykonať. Právny predchodca žalovaného sa mohol uspokojenia pohľadávky domáhať prvý raz už v súvislosti s platobným rozkazom zo dňa 18.02.1999. Konanie o zaplatenie predmetnej pohľadávky prebiehalo už v roku 1998, preto sa pohľadávka žalovaného

stala splatnou najneskôr dňa 31.12.1998. Nasledujúcim dňom sa mohol právny predchodca žalobcu domáhať uspokojenia svojej pohľadávky, a teda najneskôr týmto dňom začala záložnému veriteľovi plynúť premlčacia doba. Počas celej tejto doby žalovaný ani je právny predchodca nepristúpil k výkonu záložného práva, v dôsledku čoho premlčacia doba výkonu záložného práva márne uplynula a žalovaný stratil možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu. Právne odôvodnili podanú žalobu ustanoveniami §§ 388 ods. 1, 408 ods. 1 a 408 ods. 2 Obchodného zákonníka. Sú presvedčení, že ústavne konformným výkladom je nutné dospieť k záveru, že § 408 Obchodného zákonníka spôsobuje, že právo záložného veriteľa sa premlčí vždy v obchodnoprávných vzťahoch najneskôr uplynutím 10 rokov od splatnosti zabezpečenej pohľadávky. Opätovne uplatnili námietku premlčania, ktorá spočíva v tom, že doposiaľ nedošlo k výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva, ktorá je predmetom tohto konania a ktorej účastníkmi sú. Poznamenali, že záložné právo, ktoré sa premlčalo síce naďalej existuje, ale už len v naturálnej forme a z toho dôvodu sa nemožno domáhať jeho realizácie. Navyše majú dôvodnú obavu, že žalovaný sa hodlá uspokojiť postupom podľa zákona o dobrovoľných dražbách, nakoľko im to žalovaný sám uviedol. Dodali, že v zmysle právnej teórie platí, že ak otázka platnosti záložnej zmluvy je vyriešená v prospech jej platnosti, nič iné ako žaloba na zdržanie sa výkonu záložného práva hmotné právo neponúka. Ak teda podali tento typ žaloby, predpokladá sa, že platnosť záložnej zmluvy uznávajú, nakoľko podstatou žaloby o uloženie povinnosti trvale sa zdržať výkonu záložného práva je iba súdny prieskum primeranosti resp. proporcionality výkonu záložného práva vo vzťahu k výške vymáhanej pohľadávky a nie platnosť právneho úkonu. Ak teda súd zakáže záložnému veriteľovi rozsudok vo veci samej, teda natrvalo, vykonať záložné právo, nebude možné, aby sa s odstupom času záložný veriteľ úspešne domáhal vyslovenia opaku. Právoplatný rozsudok na plnenie z hľadiska identity predmetu konania tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je. Žalobcovia k vyjadreniam žalovaného uviedli, že majú za to, že tento nespochybňuje aplikáciu Obchodného zákonníka na riešenie predmetného sporu. Nesúhlasili s tvrdením žalovaného, že úmyselne predlžujú konanie, nakoľko sú to práve oni a úverová dlžníčka, ktorí sú vystavovaní konaniu žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, kedy tento od nich vymáha pohľadávku, ktorej výšku nie je možné nijakým spôsobom overiť. Žalobcovia súdu podali jedinou žalobu na súd vedenú na tunajšom súde pod sp. zn. 20C/200/2014, pričom toto konanie nemožno považovať za zneužitie práva. Právny predchodca žalovaného dňa 03.11.2006 realizoval dobrovoľnú dražbu nehnuteľností vo vlastníctve úverových dlžníkov, inicioval konanie o vydanie platobného rozkazu ako aj následné exekučné konanie, preto jeho tvrdenie marení uspokojenia jeho pohľadávky pre konanie žalobcov je nepravdivé. K žalovaným tvrdenému výkonu záložného práva v roku 2006 poznamenali, že oznámenie o začatí výkonu záložného práva sa doručuje okrem iného aj záložcovi a Okresnému úradu, katastrálny odbor. Žalovaný riadne nepreukázal, že táto podmienka bola splnená, a preto sa domnievajú, že účinky výkonu záložného práva nenastali. Opätovne poukázali na ustanovenia § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka s tým, že toto ustanovenie je nadradené iným normám v Obchodnom zákonníku o premlčaní, pričom sa jedná o konečnú a limitujúcu lehotu vo všetkých prípadoch premlčacej doby, ktorá beží bez ohľadu na pozastavenie a prerušenie premlčacej doby. Podľa tohto ustanovenia premlčacia doba skončí bez ohľadu na iné ustanovenia Obchodného zákonníka najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť, predĺženej o 3 mesiace. V tomto zmysle nemôže exekučné konanie predĺžiť všeobecnú 10-ročnú premlčaciu dobu. Poukázali na viaceré rozhodnutia NS ČR ako na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II ÚS 250/2011.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a túto žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že žalobu považuje za špekulatívnu, snažiacu sa o opätovné zmarenie uspokojenia veriteľa z úverovej zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa 2X.XX.XXXX. Má za to, že zo strany žalobcov ide o ďalšie súdne konanie, ktoré úmyselne predlžuje a oddaľuje konanie vo veci samej a spĺňa predpoklady zjavného zneužitia práva. Poukázal na rozhodnutie tunajšieho súdu č. k. 20C/200/2014 zo dňa 07.10.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/164/2017 zo dňa 23.05.2018, ktorými došlo k zamietnutiu žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy. Je teda zjavné, že vďaka žalobcom a dlžníkom sa dlhodobo nedokáže domôcť vrátenia finančných prostriedkov. Má za to, že počas týchto konaní existovala zákonná prekážka na realizáciu úkonov súvisiacich s výkonom záložného práva, ktorý bol začatý v roku 2006, a preto nemožno hovoriť o premlčaní záložného práva alebo jeho výkonu. Jeho právni predchodcovia iniciovali exekučné konanie, v dôsledku čoho došlo v súlade s § 112 Občianskeho zákonníka k spočívaniu premlčacej doby, t. j. táto neplynula. Predmetné exekučné konanie prebieha doposiaľ, a preto premlčacia doba naďalej spočíva, neplynie a nemohlo tak dôjsť k premlčaniu pohľadávky ani k premlčaniu záložného práva. Námietka premlčania vznesená žalobcami tak nie je dôvodná. Záložné právo sa totiž nemôže premlčať skôr ako ním zabezpečená pohľadávka. Ani skutočnosť, že došlo k

zmene veriteľa, nemá vplyv na premlčanie práv. V prípade exekučného konania ide o konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 23Er/983/2000. Aj v tomto konaní došlo k bráneniu výkonu exekúcie v dôsledku návrhov povinných na odklad, či zastavenie exekúcie. Predmetné exekučné konanie prebieha už od roku 2000 a z toho je zrejmé, že veriteľ pohľadávky je od samého začiatku bdelym k uplatňovaniu svojich práv. Zastáva názor, že na predmetnú vec je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko to priamo vyplýva aj s ustanovením úverovej zmluvy, ktorá odkazuje na použitie Občianskeho zákonníka. Nesúhlasil s názorom žalobcov, podľa ktorého dôjde k premlčaniu záložného práva v zmysle nimi uvádzaných ustanovení Obchodného zákonníka uplynutím 10-ročnej premlčacej doby a poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 20Cdo/308/2008, z ktorého je zrejmé, že súd s uplatnením nároku priznaného exekučným titulom v exekučnom konaní spája pretrhnutie premlčacej doby. V predmetnej veci sa pohľadávka stala splatnou v roku 1998, pričom konanie o výkon rozhodnutia za účelom vymoženia pohľadávky priznanej platobným rozkazom č. k. 16Cb/439/98-13 bolo začaté podaním návrhu dňa 09.03.2000. Aj v prípade aplikácie Obchodného zákonníka by tak doposiaľ nedošlo k uplynutiu premlčacej doby. Upresnil, že v roku 2006 k realizácii záložného práva voči žalobcom nedošlo.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením úverovej zmluvy č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, zmluvy o zriadení záložného práva č. P XXX/XX zo dňa 24.06.1996, platobného rozkazu Okresného súdu Trenčín č. k. 16Cb/439/98-13 zo dňa 18.02.1999, listiny označenej ako "Uplatnenie námietky premlčania" zo dňa 09.07.2020, ktoré listinné dôkazy predložili žalobcovia a oboznámením upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 29.05.2000, ktorú listinu predložil žalovaný, a zistil nasledovný skutkový stav:

4. I. H. a I. H. ako dlžníci uzavreli dňa XX.XX.XXXX so G. G., ako veriteľom úverovú zmluvu č. XXXXXXXX, na základe ktorej im veriteľ poskytol peňažný úver vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 eur). Pohľadávka z úveru bola zabezpečená ručiteľským vyhlásením osôb, a to W. G., Z. Y. a S. H..

5. Žalobcovia 1), 2) ako záložcovia uzavreli dňa 24.06.1996 so G. sporiteľňou, a. s., zmluvu o zriadení záložného práva za účelom zabezpečenia pohľadávky vzniknutej z úverovej zmluvy č. XXXXXXXX. Predmetom záložného práva sa tak stali nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX vedenom Katastrálnym úradom v H. pre k. ú. U., a to rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXX a pozemok parc. č. XXX, zastavané plochy a nádvorcia o výmere 283 m².

6. Okresný súd Trenčín platobným rozkazom č. k. 16Cb/439/98-13 zo dňa 18.02.1999 uložil žalovaným I. H., I. H., W. G., Z. Y. a S. H. povinnosť zaplatiť žalobcovi, G. G., a. s., sumu XXX.XXX,- Sk (28.799,38 eur) spolu s 12,5 % úrokom od 16.04.1998 do zaplataenia a náhradu trov konania. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 22.09.1999.

7. Listom označeným ako "Uplatnenie námietky premlčania" zo dňa 09.07.2020 oznámili žalobcovia žalovanému, že vznášajú námietku premlčania pohľadávky ako aj námietku premlčania výkonu záložného práva.

8. Upovedomením o začatí exekúcie zo dňa 29.05.2000 oznámila súdna exekútorka žalobkyni 1), že dňa 09.03.2000 začalo exekučné konanie v prospech G. G.e, a. s., na základe exekučného titulu, a to platobného rozkazu B. súdu Trenčín č. k. 16Cb/439/98-13 zo dňa 18.02.1999.

9. Podľa § 137 písm. a), c) Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

11. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

12. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

13. Podľa § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka, premlčaním právo na plnenie povinnosti druhej strany nezaniká, nemôže ho však priznať alebo uznať súd, ak povinná osoba namietne premlčanie po uplynutí premlčacej doby.

14. Podľa § 402 Obchodného zákonníka, premlčacia doba prestáva plynúť, keď veriteľ za účelom uspokojenia alebo určenia svojho práva urobí akýkoľvek právny úkon, ktorý sa považuje podľa predpisu upravujúceho súdne konanie za jeho začatie alebo za uplatnenie práva v už začatom konaní.

15. Podľa § 408 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, bez ohľadu na iné ustanovenia tohto zákona sa skončí premlčacia doba najneskôr po uplynutí 10 rokov odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť. Námietku premlčania však nemožno uplatniť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré sa začalo pred uplynutím tejto lehoty. Ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať.

16. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcov 1), 2) je čiastočne dôvodná.

17. Žalobcovia 1), 2) sa podanou žalobou domáhali jednak uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 24.06.1996 a jednak určenia, že záložné právo z predmetnej zmluvy neexistuje. V zmysle § 137 CSP je možné sa žalobou domáhať ako uloženia povinnosti (žaloba na plnenie), tak aj určenia, či tu právo je alebo nie je. Žalobou na plnenie sa poskytuje ochrana právu, ktoré už bolo porušené. Naproti tomu, žaloba o určenie, t. j. určovací žaloba, má preventívny charakter. Bude opodstatnená najmä v prípadoch, keď k porušeniu práva ešte nedošlo. Z uvedeného vyplýva, že žalobca sa nemôže v rámci jednej žaloby na tom istom skutkovom základe domáhať aj plnenia, aj určenia, či tu právo je, alebo nie je. Ak sú splnené podmienky pre uloženie povinnosti, potom nie je dôvodná určovací žaloba. Určenie existencie, resp. neexistencie práva by tak zvyčajne predstavovalo predbežnú otázku, ktorú by súd posúdil v rámci rozhodovania o nároku na plnenie. Právny záujem na takom určení by tak nebol daný. V predmetnej veci dospel súd k záveru, že žalobcovia sa podanou žalobou nemôžu domáhať uloženia povinnosti, nakoľko žalovaný neporušil žiadne ich právo (nezasiahol do ich vlastníckeho práva výkonom záložného práva), čo vyplynulo priamo z tvrdení žalobcov, keď sami uviedli v podanej žalobe, že zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo k výkonu záložného práva. Ak teda žalovaný záložné právo nevykonáva, nie je dôvod mu ukladať povinnosť zdržať sa takéhoto konania. S poukazom na uvedené má súd za to, že žaloba žalobcov v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva je nedôvodná, a preto ju zamietol.

18. V ďalšom sa súd zaoberal dôvodnosťou žaloby v časti určenia neexistencie dotknutého záložného práva. Ako už súd vyššie uviedol, zákonodarca výslovne predpokladá tento typ žaloby, pričom súčasne zakotvuje podmienku, že žalobca musí mať na takomto určení naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení bude daný spravidla vtedy, ak by bez tohto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené, alebo ak by sa bez tohto požadovaného určenia stalo jeho právne postavenie neistým. V danom prípade má súd za to, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na určení neexistencie záložného práva, nakoľko bez takéhoto určenia by bolo ich vlastnícke právo k predmetu záložného práva ohrozené a ich právne postavenie neisté. Inak povedané, žalobcovia by boli v neistote, či žalovaný napriek vnesenej námietke premlčania nepristúpi k výkonu záložného práva a v prípade, že by k tomuto pristúpil vážne by ohrozil vlastnícke právo žalobcov k predmetným nehnuteľnostiam.

19. Za stavu, keď súd skonštatoval danosť naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, preskúmal dôvodnosť žaloby z hľadiska hmotného práva. Medzi stranami nebolo sporné, že I.

H. a I. H. ako dlžníci uzavreli so G. G. a. s., dňa XX.XX.XXXX úverovú zmluvu, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 800.000,- Sk (26.555,14 eur). Sporné nebolo ani to, že na zabezpečenie pohľadávky z tejto zmluvy uzavreli žalobcovia 1), 2) ako záložcovia so G. sporiteľňou, a. s., ako záložným veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva č. P XXX/XX zo dňa 24.06.1996. Predmetom záložného práva sa na základe tejto zmluvy stali nehnuteľnosti v ich vlastníctve zapísané na LV č. XXXX vtedy vedenom Katastrálnym úradom v H. pre k. ú. U., a to rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXX a pozemok parc. č. XXX, zastavané plochy a nádvoría o výmere 283 m². Z dôvodu neplnenia si povinností vyplývajúcich z úverovej zmluvy dlžníkmi Okresný súd U. vydal na základe návrhu veriteľa platobný rozkaz č. k. 16Cb/439/98-13 zo dňa 18.02.1999, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.09.1999 a ktorým bola dlžníkom a ručiteľom uložená povinnosť zaplatiť veriteľovi sumu 867.610,- Sk (28.799,38 eur) spolu s 12,5 % úrokom od 16.04.1998 do zaplatenia a náhradu trov konania. Pre nesplnenie tejto povinnosti v súdom uloženej lehote veriteľ inicioval exekučné konanie. Uvedené skutočnosti rovnako neboli medzi stranami sporné. Sporným v zásade ostalo posúdenie, či záložné právo je premlčané vzhľadom na žalobcami vznesenú námietku premlčania alebo nie. Pre správne vyriešenie tejto otázky je potrebné zodpovedať na otázku, akým právnym režimom, t. j. ktorým právnym predpisom, sa spravuje hlavný záväzkový vzťah, čiže úverová zmluva. Ako vyplýva z ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchod, čo znamená, že právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o úvere sa vždy bude spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov (podnikateľ - nepodnikateľ). Obchodný zákonník obsahuje totožnú právnu úpravu absolútnych obchodov aj v súčasnosti, avšak použitie výlučne ustanovení Obchodného zákonníka najmä v prípade zmluvy o úvere, ktorá je uzavretá medzi podnikateľom a fyzickou osobou ako dlžníkom (čo je aj prípad súdnej veci), je podstatne oslabené osobitnými ustanoveniami spotrebiteľského práva. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už judikoval, že v prípade uzavretia zmluvy o úvere medzi podnikateľom a fyzickou osobou ako dlžníkom, spotrebiteľom, je namieste použitie ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko práve Občiansky zákonník obsahuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských vzťahov. V predmetnej veci sa však jedná o úverový vzťah založený zmluvou o úvere zo dňa 21.06.1996, t. z. z doby, kedy slovenský právny poriadok ešte neobsahoval osobitnú úpravu práv a povinností spotrebiteľov a nekládol dôraz na ich zvýšenú ochranu. Podľa názoru súdu preto nie je namieste na predmetný úverový vzťah aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a tento je nutné posúdiť výlučne len s poukazom na ustanovenia Obchodného zákonníka. Pokiaľ sa žalovaný v tomto smere bránil tým, že Občiansky zákonník je nutné použiť preto, lebo samotná zmluva naň odkazuje, treba poznamenať, že dotknutá úverová zmluva takéto výslovné ustanovenie o použití Občianskeho zákonníka neobsahuje. Odkaz na použitie Občianskeho zákonníka možno v zmluve nájsť len pri úprave takých otázok, ktoré Obchodný zákonník výslovne neupravuje, ako napr. spoločné záväzky, splnomocnenie. Už v prípade inštitútu ručenia, ktoré je upravené v oboch predpisoch, zmluva odkazuje na oba predpisy. Súd preto túto obranu žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú a ustálil, že na riešenie právnych vzťahov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere uzavretej medzi I.u H. a I. H. ako dlžníkmi a G. G.u, a. s., ako veriteľom dňa 21.06.1996 je nutné v celom rozsahu aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka s výnimkou vzťahov, ktoré Obchodný zákonník neupravuje a pre tento prípad priamo odkazuje na použitie ustanovení Občianskeho zákonníka. Jedná sa teda výlučne o obchodnoprávny vzťah.

20. Záložné právo je právom, ktoré nepochybne premlčaniu podlieha, pretože sa nejedná o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Premlčanie záložného práva sa riadi Občianskym zákonníkom aj v prípade, ak ním bola zabezpečená pohľadávka spravujúca sa Obchodným zákonníkom. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej dobe právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť speňaženia zálohu. Záložné právo tak už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Premlčacia doba záložného práva neuplynie skôr, než uplynie premlčacia doba zabezpečenej pohľadávky. Je preto potrebné skúmať, kedy uplynie premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky. Ako už súd vyššie uviedol, samotná zabezpečená pohľadávka sa riadi režimom obchodného práva, a preto pri riešení otázky premlčania pohľadávky je nutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka ustanovuje absolútne obmedzenie premlčacej doby v obchodnoprávných vzťahoch, keď premlčacia doba uplynie vždy najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď začala plynúť po prvý raz. Druhá veta tohto ustanovenia a ustanovenie § 408 ods. 2 Obchodného zákonníka upravujú oprávnenie dlžníka vzniesť námietku premlčania so zamýšľaným následkom, t. j. vylúčením možnosti premlčané právo veriteľovi proti dlžníkovi priznať, resp. možnosť súdne rozhodnutie ukládajúce dlžníkovi povinnosť plniť

vykonať. Druhá veta § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka sa vzťahuje len na obmedzenie práva dlžníka vzniesť námietku premlčania a iba na obdobie od začatia súdneho konania veriteľom na zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi (ak toto bolo začaté pred uplynutím desiatich rokov od času, keď 10-ročná absolútna premlčacia doba začala plynúť) do skončenia takéhoto súdneho konania. Ustanovenie § 402 Obchodného zákonníka upravuje jeden z prípadov, v ktorom premlčacia doba prestáva plynúť (v dôsledku vykonania úkonu veriteľa na účely uspokojenia práva) počas trvania zákonom stanovenej prekážky (súdneho konania) s tým, že po jej odpadnutí opäť plynie, čím dochádza k jej faktickému predĺženiu. Účelom ustanovenia § 408 ods. 1 prvá veta Obchodného zákonníka obsahujúceho absolútne obmedzenie predlžovania premlčacej doby je stanovenie konečného (maximálneho) momentu, v ktorom premlčacia doba uplynie bez ohľadu na iné ustanovenia Obchodného zákonníka, teda aj v prípade, ak došlo k jej faktickému predĺženiu, napríklad v dôsledku vykonania úkonu veriteľa na účely uspokojenia práva. Toto absolútne obmedzenie premlčacej doby sa vzťahuje na všetky prípady jej predlžovania podľa Obchodného zákonníka vrátane prípadu podľa § 402 Obchodného zákonníka. Pri ústavne konformnom výklade dotknutých ustanovení je potrebné vychádzať aj z previazanosti ustanovenia § 408 ods. 2 Obchodného zákonníka a § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom neostáva iné ako dospieť k záveru, že k predĺženiu premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky nedochádza v obchodnoprávných vzťahoch nad rámec absolútneho obmedzenia, hoci sa už pre ňu vedie exekúcia, v dôsledku čoho ani podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka nedôjde k predĺženiu samostatnej premlčacej doby záložného práva, keďže je už zabezpečená pohľadávka premlčaná sama osebe (z Nálezu ÚS SR č. k. II. ÚS 250/2011-30 zo dňa 08.12.2011). Aplikujúc uvedené na súdnu vec možno konštatovať, že záložným právom zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Ako vyplýva z platobného rozkazu tunajšieho súdu č. k. 16Cb/439/98-13 zo dňa 18.02.1999, veriteľovi bola priznaná istina spolu s úrokom z omeškania od 16.04.1998. Súd zastáva názor, že už v tento deň, t. j. 16.04.1998, keďže dlžníci boli už v tento deň v omeškaní, mohol veriteľ právo prvýkrát vykonať, čo znamená, že už v tento deň sa mohol prvýkrát domáhať uspokojenia svojej pohľadávky. Od tohto dňa tak začala plynúť 10-ročná premlčacia doba pohľadávky v zmysle § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka a uplynula dňa 16.04.2008. Počas tejto doby sa veriteľ, ani jeho právny nástupca výkonu záložného práva nedomáhali, čo vyplynulo aj z vyjadrenia samotného žalovaného, ktorý potvrdil, že ani v roku 2006 k výkonu záložného práva nedošlo, hoci pôvodne tvrdil, že výkon záložného práva práve v tomto roku bol začatý. Iný výkon záložného práva v období od 16.04.1998 do 16.04.2008 tvrdžený nebol. S poukazom na uvedené dospel súd k záveru, že k premlčaniu pohľadávky zabezpečenej záložným právom došlo dňa 16.04.2008 a v tejto súvislosti v tento deň došlo i k premlčaniu záložného práva, ktoré dotknutú pohľadávku zabezpečovalo, nakoľko sa v zmysle § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemohlo premlčať skôr ako samotná zabezpečená pohľadávka. Je preto namieste konštatovať, že záložné právo z dôvodu jeho premlčania neexistuje, a preto súd vo výroku tohto rozhodnutia určil neexistenciu dotknutého záložného práva.

21. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

22. V predmetnej veci mala každá zo strán úspech len čiastočný. Žalobcovia mali úspech v časti žaloby o určenie neexistencie záložného práva, ale nemali úspech v časti žaloby o uloženie povinnosti. V tejto časti tak bol úspešný žalovaný. Keďže pomer úspechu oboch strán je rovnaký, rozhodol súd tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trenčíne, pokiaľ sa tohoto práva po vyhlásení rozsudku účastníci výslovne nevzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 132 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.